

ANTONI SEGURA MAS

De Taba a Jenín

El 27 de gener del 2001, Shlomo Ben Ami, ministre d'Afers Estrangers d'Israel, i Ahmed Qorei (Abu Ala), president del Consell Legislatiu palestí, feien públic el comunicat consensuat que posava fi a les negociacions de Taba (Egipte), en què les dues parts manifestaven que "mai s'havia estat tan a prop d'un acord" i que "es comparteix la convicció que els obstacles que resten poden superar-se amb una represa de les negociacions l'endemà de les eleccions israelianes".

Les negociacions partien dels paràmetres de Bill Clinton de 23 de desembre del 2000 i, així, s'establí que l'Autoritat Nacional Palestina (ANP) obtindria tota la franja de Gaza i que Israel s'annexionaria, reagrupant els assentaments, entre un 6% (posició israeliana) i un 3% (posició palestina) de Cisjordània, i que es procediria a un intercanvi compensatori de territoris, no superior al 3% del total de Cisjordània, i a l'establiment d'un passadís per comunicar Gaza i Cisjordània. S'havien acostat posicions a fi d'establir la doble capitalitat de Jerusalem (Jerusalem Est quedaria sota sobirania palestina): la sobirania israeliana sobre el Mur de les Lamentacions i la palestina sobre l'Esplanada de les Mesquites. També s'havia avançat força en els temes relacionats amb el nou estat palestí: les fronteres definitives, la presència temporal de tropes israelianes o internacionals, la sobirania sobre l'espai aeri i la qualificació d'estat no militaritzat o amb armament limitat. Les discrepàncies més grans tenien a veure amb la qüestió dels refugiats: 3.926.787, segons el darrer informe (abril del 2002) de la UNRWA (Oficina de Socors per als Refugiats de Palestina creada per l'ONU el desembre del 1949), repartits entre Jordània (1.662.227), Gaza (865.242), Cisjordània (618.152) i els països àrabs veïns; la tercera part del total dels quals viu encara en campaments de refugiats.

A Camp David (juliol del 2000) i a Taba (gener del 2001) hom va dir que es va tocar la pau amb la punta dels dits. I, tan-

mateix, la pau no fou possible. A Taba, es lluitava contra el calendari (les eleccions a primer ministre d'Israel eren el 6 de febrer) i no va haver-hi temps per tocar els serrells referents a les delimitacions territorials i l'estatut de Jerusalem i, sobretot, no es va trobar el mecanisme per solucionar el tema dels refugiats. El 6 de febrer, Ariel Sharon, que amb la seva visita a l'Esplanada de les Mesquites el 28 de setembre del 2001 havia donat arguments per alimentar la segona Intifada, guanyà les eleccions. El líder del Likud, que fou relacionat amb les massacres de Sabra i Xatila (Líban, setembre del 1982), havia promès seguretat i utilitzar les accions militars selectives per posar fi als atemptats terroristes de Hamàs i la Jihad islàmica. Avui, catorze mesos després, la reocupació per l'exèrcit isra-

**"La solució
del conflicte
no és militar,
és política"**

elià (Tshah) de les ciutats palestines de Cisjordània ha derivat en una destrucció sistemàtica de cases, cotxes, barris senyors, infraestructures, arxius, etc. a Jenín, Nablús, Ramal·lah, Betlem... A més, incomprensiblement, el Tshah va prohibir l'accés a la Creu i a la Mitja Lluna Roja, a les organitzacions humanitàries i als mitjans de comunicació a les ciutats destruïdes, la qual cosa ha aixecat les sospites de massacres i crims de guerra que ara es voldrien ocultar. L'escalada militar d'Ariel Sharon ha portat la imatge d'Israel a una de les seves cotes més baixes. D'altra banda, aquesta escalada no dóna la seguretat promesa. Ans el contrari, fa créixer la frustració i la humiliació palestina i alimenta el terrorisme: el 62% dels atemptats suïcides, que han provocat 353 víctimes, s'han produït en l'any i escaig del mandat de Sharon; el

38% restant es reparteixen entre 1993 (el primer atemptat suïcida) i el 2000. Sembla que la pau s'allunya més que mai.

Després del fracàs de Taba, la frustració i la desconfiança es van apoderar d'israelians i palestins. La victòria de Sharon i els atemptats terroristes són el paradigma d'aquest trencament profund entre dos pobles que portaven deu anys cercant la pau. Els camins i els ponts lentament i fatigosament traçats es van trencar en un no-res. El millor dels escenaris possibles –Clinton (administració democràtica), Barak (govern laborista) i Arafat (que gaudia d'un ampli consens)–, havia desaparegut i, en poques setmanes, havia estat substituït pel pitjor que hom pogués imaginar –Bush (administració republicana insensible a les reivindicacions palestines), Sharon (govern d'Unió Nacional liderat pel Likud) i Arafat (progressivament qüestionat i desbordat pels grups terroristes). I, tanmateix, el devessall de sang, l'esgotament, l'evidència de la injustícia, les contradiccions de la política de Bush (el suport incondicional a Sharon té evidents repercussions en les relacions amb els aliats àrabs) i el perill d'encendre el Pròxim Orient portaran la pau, perquè el conflicte no té una solució militar sinó política.

Això és el que Sharon encara no sap, que pot guanyar la batalla militar i perdre la política. La revolta dels dissidents a Israel (objectors, militants per la pau...) pren cos i aquesta és una eina de futur per arribar a una solució definitiva del conflicte que hauria de passar per una retirada unilateral d'Israel dels territoris ocupats, el desmantellament de les colònies, la declaració de l'estat palestí i el reconeixement àrab de l'estat d'Israel i el dret a la seva seguretat. Després caldrà reprendre les negociacions tal com es van deixar a Taba i d'acord amb els paràmetres Clinton.

*Catedràtic d'Història Contemporània
i vicedirector del Centre d'Estudis
Històrics Internacionals (CEHI) de la UB*